

Motion till riksdagen 2025/26:1317

av Petter Löberg och Jessica Rodén (båda S)

Högskolan i Borås – Sveriges textila universitet

Förslag till riksdagsbeslut

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att överväga att vidta åtgärder i syfte att Högskolan i Borås ska kunna utvecklas till universitet med textil som särskilt profilområde och tillkännager detta för regeringen.

Motivering

Sverige saknar i dag ett utpekat nationellt nav för textilområdet, trots att branschen har stor betydelse för klimat, ekonomi och försörjningsberedskap. Textilindustrin står globalt för omkring 10 procent av koldioxidutsläppen och är en av de mest resurskrävande sektorerna. Samtidigt driver EU:s textilstrategi från 2022 på för hållbara material, ökad återvinning och cirkulära produktionskedjor. Här har Sverige ett gyllene tillfälle att ta en ledande position och skapa ett internationellt kunskapsnav – på samma sätt som Karolinska institutet profilerats inom medicin och SLU inom lantbruk.

Boråsregionen är redan centrum för svensk textil, mode och handel. Att ge Högskolan i Borås universitetsstatus skulle därför inte bara vara en regional angelägenhet, utan ett nationellt strategiskt beslut för att Sverige ska kunna leda den globala omställningen inom textilområdet, inte minst då Europa saknar ett profilerat textiluniversitet.

Ett profilerat universitet med ansvar för textilområdet skulle ge Sverige ett strukturerat grepp om en av våra mest komplexa framtidssektorer – på samma sätt som SLU blivit det självklara navet för de gröna näringarna. Ett textiluniversitet skulle stärka svensk konkurrenskraft inom avgörande sektorer genom exempelvis:

a) Cirkulär ekonomi och klimatomställning för världsledande metoder för återvinning, spårbarhet och minskat avfall.

Textilavfallet är ett av de snabbast växande avfallsproblemen i Europa. I Sverige slängs omkring 7,5 kilo textilier per person och år, varav merparten går till förbränning i

stället för återbruk eller återvinning. Från 2025 kräver EU separat insamling av textilier i alla medlemsstater. Detta ställer stora krav på forskning, innovation och praktiska lösningar för sortering, återbruk och materialåtervinning. Högskolan i Borås har redan internationellt ledande forskning på området, bland annat kring kemiska återvinningsmetoder som gör gamla textilier till nya fibrer. De senaste årens stora problem för den ideella återbruksverksamheten visar tydligt att grundforskningen behöver stärkas. Ett textiluniversitet skulle därför vara en direkt satsning på att lösa ett av vår tids mest akuta miljöproblem.

b) Ett universitet med utveckling av biobaserade fibrer, smarta material och klimatsmarta produktionskedjor kommer utan tvekan att leda till stärkt innovationskraft och utvecklade globala marknader för svensk teknik och design. En motor i den nyindustrialisering som redan sker. Och här börjar lärosätet inte från noll utan man har redan exempelvis forskarutbildningsrättigheter inom textil och mode, biblioteks- och informationsvetenskap, vårdvetenskap, resursåtervinning samt företagsekonomi. Starka forskningsmiljöer som Smart Textiles, Science Park Borås och Swedish School of Textiles. Verksamheten präglas av internationell attraktionskraft: tusentals ansökningar från hela världen till textilutbildningarna varje år.

Regionalt arv och kompetens: över hundra års erfarenhet av textil innovation i Borås, där akademi, industri och offentlig sektor samverkar. Förutsättningarna finns onekligen. Detta kan vara ett strategiskt, nationellt beslut för ett område där inget annat land än Sverige har potential att bli ledande i världen.

Petter Löberg (S)

Jessica Rodén (S)